

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/165/2021
Identifikačné číslo spisu: 8209205197
Dátum vydania rozhodnutia: 23.02.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:8209205197.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Z.Q. Y., bývajúceho vo Z., V. N. XX/XX, proti žalovanému J. J. R., so sídlom kancelárie v P., I. V. XX, správcovi konkurznej podstaty majetku úpadcu KELIS KOVOPROJEKT ELI, s.r.o., so sídlom v Prešove, Levočská 9, IČO: 31 657 818, o náhradu škody a príslušenstvo pohľadávky, vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 1 C 170/2009, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 30. marca 2020 sp. zn. 21 Co 14/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žiadnej zo strán n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením z 28. januára 2019 č. k. 1 C 170/2009 - 451 priznal žalobcovi nárok na náhradu účelne vynaložených trov konania v celom rozsahu voči žalovanému, o výške ktorých rozhodne súd po právoplatnosti tohto uznesenia samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník. V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“).

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného uznesením z 30. marca 2020 sp. zn. 21 Co 14/2019 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že stranám sporu sa náhrada trov konania nepriznáva a zároveň stranám sporu nepriznal ani náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na § 257 C.s.p. prihliadol na výnimočnú situáciu, keďže žalovaný subjekt stratil procesnú subjektivitu.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, pri podaní ktorého nebol zastúpený advokátom a ktoré bolo spísané samotným žalobcom.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§

35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) predovšetkým skúmal, či sú splnené podmienky podľa § 429 C.s.p.

5. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá C.s.p.) dovolací súd uvádza, že dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom (viď § 429 ods. 1 veta prvá C.s.p.). Podľa § 429 ods. 2 C.s.p. povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej; hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

6. Z citovaných ustanovení vyplýva, že právna úprava civilného sporového konania, vyžaduje, aby bol dovolateľ (okrem prípadov, na ktoré sa vzťahuje § 429 ods. 2 C.s.p.) v dovolacom konaní obligatórne zastúpený advokátom a aby podané dovolanie bolo advokátom spísané. Požiadavka povinného právneho zastúpenia sa vzťahuje už na fázu podania dovolania. Ak dovolateľ splnomocní advokáta až po podaní dovolania (a uplynutí zákonnej lehoty na jeho podanie), podmienka povinného právneho zastúpenia splnená nie je.

7. Podľa § 436 ods. 1 C.s.p. ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania. Súd prvej inštancie v zmysle § 436 ods. 1 C.s.p. prihliada na existenciu vady dovolania spočívajúcej v nedostatku zastúpenia dovolateľa advokátom len v prípade absencie (alebo nedostatočného) poučenia dovolateľa odvolacím súdom.

8. V danom prípade odvolací súd v zmysle § 393 ods. 1 C.s.p. v napadnutom rozhodnutí žalobcu riadne poučil podľa § 428 C.s.p. o náležitostiach dovolania a aj o povinnom zastúpení dovolateľa advokátom a o nutnosti spísania dovolania a ďalších podaní dovolateľa týmto kvalifikovaným zástupcom.

9. Vzhľadom k tomu, že v danej veci dovolateľ nepreukázal požadované právnické vzdelanie a k podanému dovolaniu nepriložil ani plnomocenstvo udelené advokátovi na zastupovanie v dovolacom konaní, súd prvej inštancie ho nad rámec svojej povinnosti (§ 436 ods. 1 C.s.p.) vyzval na odstránenie nedostatkov podania, predloženie plnomocenstva udeleného advokátovi, poučil ho o nutnosti zastúpenia v dovolacom konaní advokátom a o následku neodstránenia nedostatku povinného zastúpenia advokátom, ako aj o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci. Z rozhodnutia Centra právnej pomoci z 30. septembra 2020 sp. zn. KaPO/21354/2020, ČRZ: 109286/2020, doručeného súdu 16. novembra 2020, vyplýva, že dovolateľovi nebol priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci v predmetnom dovolacom konaní. Následne, na ďalšiu výzvu súdu prvej inštancie, dovolateľ predložil 6. apríla 2021 splnomocnenie zo 6. apríla 2021 pre svoje zastupovanie v dovolacom konaní udelené advokátovi JUDr. Jozefovi Tomkovi, avšak z uvedeného splnomocnenia nevyplýva, že by bolo prijaté menovaným advokátom, nakoľko nie je predpokladaným splnomocnencom (advokátom) autorizované (podpísané). Žalobca preto vadu dovolania neodstránil.

10. V tejto súvislosti sa žiada uviesť, že spísanie dovolania advokátom je obligatórnou podmienkou dovolacieho konania, ktorá musí byť splnená už pri podaní dovolania; jej nedostatok musí byť odstránený do uplynutia zákonnej lehoty na podanie dovolania. To neplatí, ak dovolateľ nebol riadne poučený odvolacím súdom (viď uznesenie najvyššieho súdu z 18. decembra 2019 sp. zn. 4 Cdo 190/2019, R 39/2020). I napriek náležitému poučeniu zo strany odvolacieho súdu ako aj okresného súdu je z obsahu spisu zrejmé, že dovolateľ nepreukázal zastúpenie advokátom v dovolacom konaní a ani nepreukázal zodpovedajúce právnické vzdelanie (§ 429 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 468 C.s.p.).

11. Záverom dovolací súd uvádza, že obdobný právny názor na vec zaujal tiež v rozhodnutiach sp. zn. 4

Cdo 10/2018 a 4 Cdo 160/2017. Tento záver bol vyhodnotený ako ústavne konformný a udržateľný aj Ústavným súdom Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. IV. ÚS 489/2018, publikovanom v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 79/2018, v ktorom ústavný súd vyslovil, že ak obligatórnou náležitosťou dovolania je podľa druhej vety § 429 ods. 1 C.s.p. jeho spísanie advokátom, je potom logické, že nedostatok tejto podmienky možno odstrániť len v lehote na podanie dovolania, keďže ide o podmienku, ktorá musí byť splnená už pri jeho podaní. Je preto na dovolateľovi, aby v súlade so zásadou „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. „bdelým patrí právo“, predložil v zákonom stanovenej lehote také dovolanie, ktoré bude spĺňať všetky zákonom ustanovené náležitosti.

12. So zreteľom na to, že v posudzovanej veci nie je splnená osobitná podmienka dovolacieho konania vyplývajúca z § 429 ods. 1 C.s.p., pričom nejde o žiaden z prípadov uvedených v § 429 ods. 2 C.s.p., najvyšší súd odmietol dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. e/ C.s.p. pre nesplnenie podmienok dovolacieho konania bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia. Následkom nesplnenia tejto osobitnej podmienky dovolacieho konania je nemožnosť uskutočnenia meritórneho dovolacieho prieskumu, nakoľko prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútny, ale je obmedzený citovaným zákonným ustanovením sledujúcim legitímny cieľ, ktorým je podanie iba kvalifikovaných podaní (dovolaní) na najvyšší súd ako mimoriadnu opravnú inštanciu.

13. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.).

14. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.